

PRZEKSZTAŁCENIE FOURIERA

Proste przekształcenie Fouriera sygnału $x(t)$ definiujemy całką

$$X(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j\omega t} dt \quad (2.1)$$

Odwrotne przekształcenie Fouriera jest określone całką

$$x(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} X(\omega) e^{j\omega t} d\omega \quad (2.2)$$

Dla oznaczenia pary transformat Fouriera będziemy w dalszym ciągu stosować notację

$$x(t) \Leftrightarrow X(\omega)$$

lub zamiennie

$$\begin{aligned} X(\omega) &= F\{x(t)\} \\ x(t) &= F^{-1}\{X(\omega)\} \end{aligned}$$

Przedstawimy obecnie właściwości przekształcenia Fouriera.

Przyjmujemy w dalszym ciągu, że $x(t) \Leftrightarrow X(\omega)$ oraz $y(t) \Leftrightarrow Y(\omega)$.

1. Liniowość

$$\alpha x(t) + \beta y(t) \Leftrightarrow \alpha X(\omega) + \beta Y(\omega) \quad (2.3)$$

2. Sprzężenie

Dla sygnału $x(t)$ o wartościach zespolonych mamy

$$x^*(t) \Leftrightarrow X^*(-\omega) \quad (2.4)$$

Transformata Fouriera sygnału rzeczywistego $x(t) = x^*(t)$ spełnia wobec tego związek

$$X(\omega) = X^*(-\omega) \quad (2.5)$$

3. Symetria sygnału

Transformata Fouriera sygnału hermitowskiego $x^*(-t) = x(t)$ jest rzeczywista

$$X^*(\omega) = X(\omega) \quad (2.6)$$

Szczególnym przypadkiem sygnału hermitowskiego jest rzeczywisty sygnał parzysty $x(-t) = x(t)$.

Transformata Fouriera sygnału antyhermitowskiego $-x^*(-t) = x(t)$ jest urojona

$$-X^*(\omega) = X(\omega) \quad (2.7)$$

Szczególnym przypadkiem sygnału antyhermitowskiego jest rzeczywisty sygnał nieparzysty $-x(-t) = x(t)$.

4. Widmo amplitudowe oraz fazowe sygnału

Transformatę Fouriera jako funkcję zespoloną możemy przedstawić w postaci wykładniczej

$$x(t) \Leftrightarrow X(-\omega) = |X(\omega)| e^{j\varphi(\omega)}$$

Funkcję $|X(\omega)|$ nazywamy widmem amplitudowym sygnału $x(t)$, zaś funkcję $\varphi(\omega)$ widmem fazowym.

Dla sygnałów rzeczywistych widmo amplitudowe jest funkcją parzystą

$$|X(-\omega)| = |X(\omega)|$$

a widmo fazowe funkcją nieparzystą

$$-\varphi(-\omega) = \varphi(\omega)$$

5. Symetria przekształcenia

$$X(t) \Leftrightarrow 2\pi x(-\omega) \quad (2.8)$$

6. Zmiana skali

$$x\left(\frac{t}{\alpha}\right) \Leftrightarrow \frac{1}{\alpha} X\left(j\frac{\omega}{\alpha}\right) \quad (2.9)$$

7. Przesunięcie w dziedzinie czasu

$$x(t - t_0) \Leftrightarrow X(\omega) e^{-j\omega t_0} \quad (2.10)$$

8. Przesunięcie w dziedzinie częstotliwości

$$x(t) e^{j\omega_0 t} \Leftrightarrow X(\omega - \omega_0) \quad (2.11)$$

Korzystając ze wzorów Eulera otrzymujemy przydatne związki

$$x(t) \cos \omega_0 t \Leftrightarrow \frac{1}{2} \left[X(\omega + \omega_0) + X(\omega - \omega_0) \right] \quad (2.12)$$

$$x(t) \sin \omega_0 t \Leftrightarrow \frac{j}{2} \left[X(\omega + \omega_0) - X(\omega - \omega_0) \right]$$

9. Splot w dziedzinie czasu

$$x(t) * y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) y(t - \tau) d\tau \Leftrightarrow X(\omega) Y(\omega) \quad (2.13)$$

10. Splot w dziedzinie częstotliwości

$$x(t) y(t) \Leftrightarrow \frac{1}{2\pi} X(\omega) * Y(\omega) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} X(\nu) Y(\omega - \nu) d\nu \quad (2.14)$$

11. Transformata części rzeczywistej i urojonej sygnału

$$\Re\{x(t)\} \Leftrightarrow \frac{1}{2} [X(\omega) + X^*(-\omega)] \quad (2.15)$$

$$\Im\{x(t)\} \Leftrightarrow \frac{1}{2j} [X(\omega) - X^*(-\omega)]$$

12. "Pole" pod wykresem funkcji

$$\int_{-\infty}^{\infty} x(t) dt = X(0) \quad (2.16)$$

13. Różniczkowanie w dziedzinie czasu

$$\frac{dx}{dt} \Leftrightarrow j\omega X(\omega) \quad (2.17)$$

Zakres zastosowań twierdzenia (2.17) jest ograniczony z uwagi na dość silny warunek ograniczający - $\lim_{t \rightarrow \pm \infty} x(t) = 0$.

14. Całkowanie w dziedzinie czasu

$$\int_{-\infty}^{\infty} x(\tau) d\tau \Leftrightarrow \pi X(0) \delta(\omega) + \frac{X(\omega)}{j\omega} \quad (2.18)$$

15. Różniczkowanie w dziedzinie częstotliwości

$$(-jt)^n x(t) \Leftrightarrow \frac{d^n X(\omega)}{d\omega^n} \quad (2.19)$$

16. Twierdzenie Parsewala

$$\int_{-\infty}^{\infty} |x(t)|^2 dt = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} |X(\omega)|^2 d\omega \quad (2.20)$$

17. Twierdzenie Rayleigha

$$\int_{-\infty}^{\infty} x(t) y^*(t) dt = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} X(\omega) Y^*(\omega) d\omega \quad (2.21)$$

18. Twierdzenie o momentach

$$m_n = \int_{-\infty}^{\infty} t^n x(t) dt$$

$$(-j)^n m_n = \frac{d^n X(0)}{d\omega^n} \quad (2.22)$$

$$n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

Przydatnym w teorii i praktyce przekształcenia Fouriera jest impuls Diraca (delta Diraca). Impuls Diraca można określić jako funkcjonal przypisujący danej funkcji $x(z)$ wartość jej próbki $x(0)$

$$\delta: x(z) \rightarrow x(0)$$

$$\delta\{x(z)\} = x(0)$$

Przyporządkowanie to zapisuje się w postaci całkowej

$$\int_{-\infty}^{\infty} \delta(z) x(z) dz = x(0)$$

Właściwości impulsu Diraca wynikają z powyższej definicji całkowej.

Próbkowanie

$$\int_b^a \delta(z - z_0) x(z) dz = \begin{cases} x(z_0), & z_0 \in [a, b] \\ 0, & z_0 \notin [a, b] \end{cases} \quad (2.23)$$

Właściwość tę nieformalnie możemy zapisać w postaci

$$\delta(z - z_0) x(z) = x(z) \delta(z - z_0)$$

“Pole” impulsu Diraca:

$$\int_b^a \delta(z - z_0) dz = \begin{cases} 1, & z_0 \in [a, b] \\ 0, & z_0 \notin [a, b] \end{cases} \quad (2.24)$$

Zmiana skali

$$\delta(\alpha z) = \frac{\delta(z)}{|\alpha|} \quad (2.25)$$

Splot impulsu Diraca z funkcją

$$\delta(z - z_0) * x(z) = x(z - z_0) \quad (2.26)$$

Transformaty Fouriera wybranych sygnałów

$x(t)$	$X(\omega)$
1	$2\pi\delta(\omega)$
$\mathbb{1}(t)$	$\pi\delta(\omega) + \frac{1}{j\omega}$
$\text{sgn}(t)$	$\frac{2}{j\omega}$
$\delta(t)$	1
$\delta_T(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \delta(t - nT) = \frac{1}{T} \sum_{n=-\infty}^{\infty} e^{jn\omega_0 t}$	$\omega_0 \delta_{\omega_0}(\omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} e^{-j\omega_n T} = \omega_0 \sum_{n=-\infty}^{\infty} \delta(\omega - n\omega_0)$
$e^{\pm jn\omega_0 t}$	$2\pi\delta(\omega \pm \omega_0)$
$\cos \omega_0 t$	$\pi[\delta(\omega + \omega_0) + \delta(\omega - \omega_0)]$
$\sin \omega_0 t$	$j\pi[\delta(\omega + \omega_0) - \delta(\omega - \omega_0)]$
$\Pi_T(t)$	$T \text{Sa} \frac{\omega T}{2}$
$\Lambda_T(t)$	$\frac{T}{2} \text{Sa}^2 \frac{\omega T}{4}$
$\text{Sa}(Wt)$	$\frac{\pi}{W} \Pi_{2W}(\omega)$
$\text{Sa}^2(Wt)$	$\frac{\pi}{W} \Lambda_{4W}(\omega)$
$\mathbb{1}(t) e^{-\alpha t}, \alpha > 0$	$\frac{1}{\alpha + j\omega}$
$e^{-\alpha t }, \alpha > 0$	$\frac{2\alpha}{\alpha^2 + \omega^2}$
$e^{-\alpha t^2}$	$\sqrt{\frac{\pi}{\alpha}} e^{-\frac{\omega^2}{4\alpha}}$
$\frac{1}{t^2 + \alpha^2}$	$\frac{\pi}{\alpha} e^{-\alpha \omega }$